

umcg

**Universitair Centrum Ouderengeneeskunde (UCO)
Universitair Centrum Psychiatrie (UCP)**

Acute verwardheid in het ziekenhuis (delier)

Informatie voor partner en/of naasten

Inleiding

Uw partner, familielid of naaste is in het ziekenhuis opgenomen. Zoals u heeft gemerkt, reageert uw naaste anders dan u bent gewend. Hij /zij heeft last van een acute verwardheid, ook een delier genoemd. Met deze informatie willen we u uitleg geven over een delier en wat u zou kunnen doen.

Wat is een delier?

Een delier is een plotseling optredende verwardheid. Deze verwardheid is tijdelijk. De periode van verwardheid kan variëren van enkele uren tot enkele dagen en soms zelfs enkele weken.

Deze aandoening komt regelmatig voor bij oudere patiënten in het ziekenhuis. De ene mens is gevoeliger voor het krijgen van een delier dan de ander. De gevoeligheid voor het ontstaan van een delier neemt toe bij beschadigingen van de hersenen, zoals bij geheugen- stoornissen, dementie of na een doorgemaakte beroerte.

Met het ouder worden neemt de gevoeligheid voor het krijgen van een delier toe.

Verschijnselen of kenmerken

Patiënten met een delier kunnen de volgende verschijnselen hebben:

- In gesprekken lijkt niet alles door te dringen. De patiënt kan de aandacht er niet bijhouden.
- De patiënt is soms onrustig en probeert bijvoorbeeld uit bed te stappen óf de patiënt is juist heel erg slaperig.
- Het geheugen functioneert (tijdelijk) minder goed; iets wat net is verteld, kan even later weer zijn vergeten.
- De patiënt kan dingen zien en/of horen en/of ruiken, die er in werkelijkheid niet zijn. Dit kunnen bekende personen zijn, maar ook bijvoorbeeld beestjes of vreemde geluiden of geuren.
- Naasten worden niet herkend of voor een ander aangezien.
- De patiënt kan angstig worden en vanuit deze angst boos reageren.
- De patiënt kan achterdochtig zijn.

Al deze verschijnselen zijn soms wel en soms niet duidelijk aanwezig. De verwardheid neemt vaak vooral 's avonds en 's nachts toe.

Oorzaken

Een delier kan verschillende oorzaken hebben. Een delier ontstaat door lichamelijke ontregelingen. Hierbij kunt u denken aan een lichamelijke ontregeling door bijvoorbeeld een operatie, een ontsteking, ziekte aan het hart of de longen, stoornissen in de stofwisseling.

Ook kan een delier ontstaan door het gebruik van bepaalde medicijnen. Bij een delier is het van belang zo snel mogelijk de oorzaak te vinden en te behandelen.

De behandeling

De behandeling bestaat uit het behandelen van de lichamelijke ontregeling én het behandelen van de verschijnselen van de verwardheid. In bepaalde situaties krijgt de patiënt een medicijn tegen de verwardheid, angst en onrust. En een medicijn om te kunnen slapen.

Om te voorkomen dat de patiënt uit bed valt of het infuus verwijdert, is het soms nodig dat de patiënt wordt vastgemaakt met 'onrustbanden'. Dit proberen we zoveel mogelijk te voorkomen.

Wanneer het toch noodzakelijk is, bespreken we dit met u. In noodsituaties kan het gebeuren dat de patiënt wordt vastgemaakt, voordat er met u overleg heeft kunnen plaatsvinden.

Wat kunt u als partner en/of naaste doen?

- Als u op bezoek komt en uw naaste reageert ongewoon of herkent u niet, zeg dan wie u bent en wat u komt doen. Herhaal dit indien nodig.
- Noem de dag en de plaats. Bijvoorbeeld: "Het is vandaag dinsdag 7 oktober en je bent in het UMCG op afdeling...".
- Vertel ook waarom hij of zij daar is. Bijvoorbeeld: "Je bent gisteren aan je heup geopereerd".
- Spreek in duidelijke korte zinnen.
- Stel eenvoudige vragen. Bijvoorbeeld: "Heb je lekker geslapen?" en niet: "Heb je lekker geslapen of ben je veel wakker geweest?"
- Het is beter voor uw naaste wanneer u niet meegaat in de achterdocht en/of wanideeën of de dingen die hij/zij ziet of hoort, maar die er niet zijn. Probeer niet tegen te spreken. Probeer duidelijk te maken, dat u de dingen niet ziet of hoort. Heeft dit geen effect, stop dan uw pogingen. Voer er geen discussie over.
- Bezoek is belangrijk, maar liever niet teveel mensen tegelijk. Ga aan één kant van het bed zitten. Dit werkt minder verwarrend. Teveel prikkels kan de verwardheid verergeren.
- U hoeft niet steeds te praten; het is vaak goed dat u aanwezig bent.
- Heeft uw naaste een gehoorapparaat, bril of kunstgebit, dan is het belangrijk dat hij of zij deze gebruikt.
- Neem eventueel een wekker mee van huis met verlichte cijfers, zodat uw naaste ook 's nachts goed kan zien hoe laat het is.
- Vertrouwde spulletjes kunnen iemand helpen. Foto's van uzelf, kinderen en/of kleinkinderen kunt u meenemen om op het nachtkastje te zetten.
- In bepaalde situaties is het van belang dat er steeds een vertrouwd persoon aanwezig is, ook 's nachts (rooming- in). U kunt dan een belangrijke bijdrage leveren aan het scheppen van een vertrouwde en veilige omgeving.
- Het kan zijn dat u overdag aanwezig kunt zijn en actief kunt meehelpen in de zorg (dit natuurlijk in nauw overleg met de verantwoordelijke verpleegkundige)
- Het kan zijn dat wij u vragen om bij uw naaste te blijven slapen. Als dit om welke reden dan ook voor u niet mogelijk is, kunt u dat aangeven.

Meer informatie

Als u na het lezen van deze informatie nog vragen heeft, kunt u deze altijd bespreken met de verpleegkundige of uw behandelend arts van de afdeling.

Als u dit wenst, kan de verpleegkundige ook contact opnemen met de afdeling Ouderengeneeskunde of Psychiatrie.

Patiëntinformatie VLC 871 / november 2017